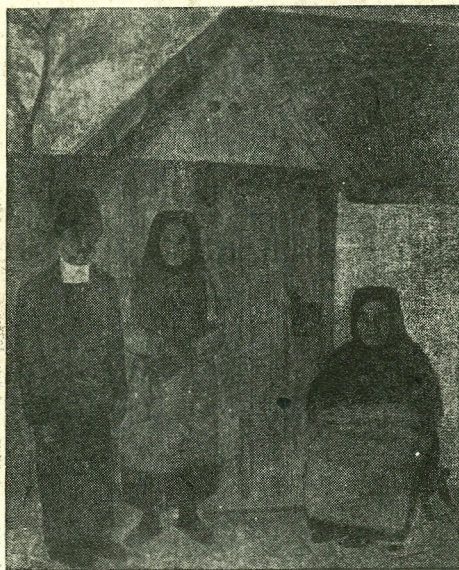

Az Alföld Képcsarnoka

KURUCZ D. ISTVÁN

A parasztok mindenfelé, mégis izgalmakat rejt a síkság, végtelenné tágul a látóhatár, monumentálissá az ember subában, vállkendőben éppúgy, mint anélkül. Akárhogyan formálja is a jelenséget, a tájat, a határt, az utcát, a piacot, portekát kínáló férfiakkal, alkudozó kupecekkel, gondba merült dolgos asszonyokkal, vízfordó lányokkal, mindenütt sajátos, csak reá jellemző jóizekkel teszi rokonszenvenné többnyire haránt-fekvésű képeit. Érezni ugyan valami kimértséget, ahogy a kép felületét elrendezi, valami barbár őserőt embereiben, akik szoborszerűen vaskosak, tömörek, a természet alkotta ilyenné őket a nehéz munka századai során. Népi, paraszti világ ez, és egyetemes is. Nemcsak azért, mert a Föld lakosságából 4/5 rész még mindig paraszt – akaratlanul bár, de erre is utal Kurucz festészete –, hanem művészi értékeinél fogva is, akárcsak Breughel, vagy Nagy István, akik szintén korukhoz és népükhöz kötöttek. Kevés színnel él, mégsem érezzük szűkmarkúnak. Határozott vonalai ellenére sem grafikus, mert nála a grafikai eszközök a festői felfogást és mondanivalót erősítik. Bizonyos dekorativitás, szín és formabeli egyszerűség nem tagadható meg tőle, de ez is javára szolgál. A tónusok iránt is ép az érzéke. Festői következetessége példamutató, felfogása tárgyilagos, formanyelve kulturált. Forradalmat nem hozott, de őszintén adta saját egyéniségét s ezzel már-már iskolát teremtett. Ha az ún. Alföldi Iskoláról hallunk, Kurucz neve az elsők között merül föl bennük. Pedig nem akart és nem akar „iskolát”. Vásárhelyi házáat 1953-ban azért ajánlotta föl művésztelep céljára, hogy friss vért kapjon s ezzel új életre támadjon a nagy nevekkel méltán dicsekvő vásárhelyi művészet. Nem hiába tette, mert Hódmezővásárhely azóta az egyetemes magyar művészetnek annyi értéket adott, mint Nagybánya óta egyetlen művésztelep sem. 1914-ben született, 1962-ben a velencei Biennálén szerepelt, 1963-ban Rómában állított ki a Bars Galériában, 1965-ben Milánóban, 1966-ban Nyugat-Németországban.

SZÍJ REZSÓ

A legizesebb magyar festők egyike. 19 éves, amikor 1933-ban Szőnyi István magániskolájában megkezdte a fölkészülést, innen került a Képzőművészeti Főiskolára. Ez akkoriban a festőnövendékek számára második otthon, ezért nem is igyekeztek kikerülni a falai közül. Számos művész már nevet szerzett magának, de még rendszeresen bejárt a Főiskolára. Kurucz D. István is ezek közé tartozott. 1942–1943-ban ösztöndíjat kapott Rómába s mint a többi tehetséges ösztöndíjas, ő is fölhasználta arra, hogy túllásson Itália határain, ezért is nem került az ún. „római iskola” hatása alá (nem mintha ezt az irányzatot nem értékelné az egyetemes művészettörténet.) 1943–47 között Vásárhelyen élt.

Kurucz Vásárhelyen eleven közelségben látta népe küzdelmes életét, művészetét is eljegyezte vele. A népi életből a hétköznapiak és az ünnepnapok árnyai és fényei egyaránt érdekelték, sohasem zsánerképszerű édességgel, ellenkezőleg: mindig az élet erőteljes, érdes mivoltára reagált. A táj egyhangú, emberei darabosak, mint általában